

Üld- ja kutseharidus

10. IGA PÕHIHARIDUSES ÕPPIV LAPS PEAB SAAMA VÕIMALUSE OMANDADA BAASTEADMISED JA OSKUSED HARIDUSTEE JÄTKAMISEKS NING SAAMA TEMA VÕIMETELE SOBILIKKU PÕHIKOOLI JÄRGSET HARIDUST GÜMNAASIUMIS JA KUTSEÕPPES. SELLEKS SEAME FOOKUSESSE ÕPETAJATE JÄRELKASVU JA ÕPETAJATE TOETAMISE NENDE TÖÖS NING KVALITEETSE HARIDUSE KÄTTESAADAVUSE VÕRDSOLT IGAL POOL EESTIS. HARIDUSE KORRALDUS VAJAB EESTIS SELGEMAT KORRASTATUST: ÕIGUSED, KOHUSTUSED, RESSURSID JA VASTUTUS PEAVAD ASUMA ÜHES KOHAS KOOS, SEST VAID SELLISEL JUHUL SAAB TOIMIDA EESMÄRGISTATUD SIHIPÄRANE JUHTIMINE.

67. Õpetajate töötasud peavad kujunema konkurentsivõimeliseks, mis toob ametisse uusi õpetajaid ja tagab hea Eesti hariduse jätkumise. Suurendame haridustoetuses õpetajate palgafondi osa, võimaldades koolipidajatel kujundada õpetajaid motiveeriv palgamudel. Suurendame aastaks 2028 diferentseerimiskomponendi 24%-ni. Õpetajate palgakasv lepitakse kokku eelarveläbirääkimistel. Tähtaeg III kvartal 2025.

68. Rakendame haridusleppes kokku lepitud ühtse üleriigilise õpetaja karjääriastmete mudeli ja palgamudeli. Selleks teeme palgaastmete muudatused põhikooli- ja gümnaasiumiseaduses. Tähtaeg I kvartal 2026.

69. Viime karjäärimudeli kooskõlla õpetaja kutsetasemetega, võrdsustades karjääriastmed ja kutsetasemed. Selleks muudame kutseseadust. Väärtustame õpetaja kutset ja seame fookusesse õpetajate kutsealase professionaalsuse ja õpetaja eetika arendamise. Laiendame karjääripöörajate võimalusi omandada õpetaja kutse ja asuda tööle õpetajana. Tähtaeg I kvartal 2027.

70. Algatame koostöös koolijuhtide ja õpetajatega põhjaliku õpetajate ja koolijuhtide koormuse, tööülesannete ja administratiivsete kohustuste revisjoni. Revisjoni ettepanekud ja tegevuskava valmib 2025. aasta lõpuks, muudatused tehakse õigusaktides 2026. aastal. Tähtaeg IV kvartal 2026.

71. Kvaliteetse õppevara kättesaadavus parandab oluliselt õpetamise praktikaid ning vähendab ka õpetajate töökoormust. Toetame õpetajaid õppevara arendamisel ja motiveerime selle üldkasutusse andmisel. Loomme õppevara jagamise tervikliku süsteemi. Sellega leevendame õpetajate koormust diferentseeriva õppevara (sh LAK-õppe õppevara) arendamisel, parandame õppevara kvaliteeti ja kättesaadavust. Tähtaeg IV kvartal 2026.

72. Peame oluliseks koolijuhtimise kvaliteedi parandamist ja koolijuhtide toetamist nende professionaalses arengus. Koostöös koolipidajatega viime ellu koolijuhtide atesteerimise süsteemi, mis põhineb teadlaste välja töötatud koolijuhtide kompetentsimudelil ning koolijuhtide kollegiaalsel hindamisel. Koolijuhtide atesteerimise süsteem käivitub etapiviisi 2026. aastast nii, et koolijuht läbib atesteerimise iga viie aasta tagant. Tähtaeg I kvartal 2026.

73. Toetame koolipidajaid kodulähedaste väikeste maakoolide pidamisel ning koolivõrgu korrastamisel lähtuvalt kohaliku kogukonna otsustest. Selleks jätkame 6-klassiliste kodulähedaste algkoolide toetusmeetmega. Tähtaeg III kvartal 2025.

74. Koolivõrgu ja hariduskorralduse juhtimisselgus tagab efektiivsuse ja kvaliteetse, lapse vajadustest lähtuva hariduse kättesaadavuse. Loomes selguse üldhariduse ja kutsehariduse andmise kohustuste, õiguste, ressursside ja vastutuse suhtes. Sätestame Eesti Vabariigi haridusseaduses ja teistes seadustes, et alushariduse ja põhihariduse andmise eest on vastutus kohalikul omavalitsusel ja põhikooli järgse hariduse andmise eest riigil. Tähtaeg I kvartal 2027.

75. Koolivõrgu korraldus vajab pikaajalist vaadet, kus on analüüsitud ja ühiskonnas kokku lepitud koolivõrgu korralduse põhimõtted. Hariduskorralduse muudatuste elluviimiseks koostame koolivõrgu arendamise pikaajalise tegevuskava 2025–2035. Tähtaeg IV kvartal 2025.

76. Kohaliku omavalitsuse otsustusõiguse suurendamiseks hariduse valdkonnas tagame autonoomia rahaliste ressursside puhul ning vähendame hariduse rahastamise killustatust ja seonduvat bürokraatiat. Selleks viime sihtotstarbelised haridustoetused (v.a õpetajate palgatoetus) alates 2027. aastast kohalike omavalitsuste tuludesse. Tähtaeg I kvartal 2027.

77. Tugispetsialistide vajaduse leevendamiseks alustame läbirääkimisi kutse andjatega tugispetsialistide kvalifikatsiooninõuete täpsustamiseks. Laiendame haridussüsteemi tugispetsialistide profiili ja koostame kaasava hariduse teenuse põhimõtted. Tähtaeg IV kvartal 2027.

78. Toetame laste liikuvuse ja spordiga tegelemise võimaluste laiendamist põhikoolides ja gümnaasiumites ning peame oluliseks noorte sportlaste topeltkarjääri arendamise võimalusi. Seame sihiks arendada välja spordiõppe valikmoodulid vähemalt ühes riigikoolis igas Eesti piirkonnas: Põhja-Eestis, Lõuna-Eestis, Ida-Eestis ja Lääne-Eestis. Tähtaeg III kvartal 2026.

79. Jätkame eestikeelsele õppele üleminekut põhikoolis ning 2025. aastal laiendame seda ka kutseõppele. Jätkame palgatoetuse eraldamist Ida-Virumaa koolipidajatele eesti keeles õpetavate õpetajate ja tugispetsialistide palkadeks aastani 2030. Tähtaeg III kvartal 2025.

80. Eestikeelsele õppele ülemineku reformi edukas elluviimine sõltub õppeprotsessi kvaliteetsest andmepõhisest seirest. Selleks arendame lisaks olemasolevale tasemetööde süsteemile koostöös ülikoolidega välja õpilaste õpimotivatsiooni ja õpistrateegiate seiramise uuringu ja töövahendid koolidele ning vajalikud sekkumismehhanismid. Õpilaste eestikeelse õppimise seiresüsteemi rakendame 2026/2027. õppeaastast. Tähtaeg III kvartal 2026.

81. Suurendame haridustöötajate, õpilaste ja lapsevanemate teadlikkust aine- ja keeleõppe lõimimisest ning räägime läbi ülikoolidega, et muuta lõimitud aine- ja keeleõpe õpetajakoolituse kohustuslikuks osaks. Kokkulepe ülikoolidega sõlmitakse halduslepingutes. Tähtaeg IV kvartal 2025.

82. Hea eestikeelne haridus peab olema kättesaadav kõikidele Eesti lastele. Seame erakoolide riikliku rahastuse saamise tingimuseks eestikeelse õppe läbiviimise. Erandiks on rahvusvahelist õpet pakkuvad ning kahepoolsete riiklike kokkulepete alusel toimivad muukeelsed erakoolid. Selleks teeme muudatused erakooliseaduses. Tähtaeg IV kvartal 2026.

83. Seame eesmärgiks võrdväärselt hea keskhariduse omandamise võimaluse noortele ka kutsehariduses ning laiendame õppimisvõimalusi rakendusgümnaasiumi õppe suunal. Kujundame kutseõppeasutustest järk-järgult alates 2026. aastast põhihariduse järgset haridust andvad

hariduskeskused, kus on võimalik omandada ka rakenduslikku gümnaasiumiharidust. Tähtaeg III kvartal 2026.

84. Käivitame 2026/2027. õppeaastast 4-aastased rakendusgümnaasiumi õppekavad kõikides hariduskeskustes, tagame reformiks vajalikud rahalised vahendid ja rakendame kutseõppeasutuste uue rahastamismudeli 2026. aasta algusest. Tähtaeg III kvartal 2026.

85. Valitsus peab oluliseks, et kõikidel noortel, ka haridusliku erivajadusega lastel on võimalik omandada järgmine haridustase pärast põhikooli. Töötame haridusliku erivajadusega õppijatele välja uued kutseõppe õppekavad 2. ja 3. kvalifikatsioonitasemel, mis rakenduvad 2026/2027. õppeaastast. Astume samme selleks, et suurendada võimalusi õppida ettevalmistava õppe aastal nendele noortele, kellel on vajalik lisatuge oskuste ja teadmiste omandamiseks pärast põhikooli. Tähtaeg III kvartal 2026.

86. Arendame põhikooli lõpetajatele välja elektroonilised teadmiste, oskuste ja üldpädevuste hindamise eksamid, mis on aluseks järgmisele õpitasele sisseastumisel. Arendame välja uue eksamite infosüsteemi, tagades sellega eksamite töökindluse, täiendame e-testide andmekogu ning rakendame elektroonilised eesti keele ja inglise keele eksamid 2026/2027. õppeaastal. Tähtaeg II kvartal 2026.

87. Valitsus peab oluliseks, et kõikidel noortel oleks Eestis võimalik omandada pärast põhiharidust kutse- või keskharidus. Kaotame järeleksamite tegemise kohustuse koolidele 2026. aasta kevadest, mil kõik õpilased jätkavad õpinguid järgmisel haridusastmel. Õpilased, kes ei ole põhikooli õpiväljundite hindamisel lävendit saavutanud, saavad täiendavat tuge oskuste ja teadmiste omandamiseks ettevalmistavas õppes ja/või järgmisel haridusastmel. Tähtaeg I kvartal 2026.

88. Peame oluliseks, et noored omandaksid õpetaja juhendamisel teadmised ja oskused tehisaru kasutamiseks ning õppimisoskused tehisaru ajastul. Selleks rakendame alates 2025/2026. õppeaastast gümnaasiumites ja alates 2026/2027. õppeaastast kutseõppeasutustes pedagoogilistest eesmärkidest juhenduvat TI-Hüppe õppeprogrammi. Käivitame õpetajate koolitamise ja koostöös ülikoolidega vaatame üle õpetajakoolituses vajalikud muudatused. Mitmekesistame õppevara tehisintellekti abil ja loome digiõppevara. Tähtaeg III kvartal 2026.

89. Koalitsiooni strateegiline siht on kasvatada laste ja noorte teadmisi ja oskusi matemaatika, teaduse, tehnoloogia, inseneeria, kunstide ja looduse õppe valdkondades (MATIK) ning kujundada välja toetusmeetmed, mis tagaksid nende valdkondade õpetajate järelkasvu. Töötame välja MATIK-strateegia kõikidele haridustasemetele põhiharidusest kõrghariduseni. Peame oluliseks tõsta põhihariduse ja keskhariduse lõpetajatel matemaatika oskuste taset ning suurendada MATIK-erialade õppe pakkumist kutsehariduses ja kõrghariduses. Tähtaeg II kvartal 2026.

90. Arendame välja gümnaasiumite valikainete moodulid inseneeria ja IT, spordi ja riigikaitse suunal, et suurendada gümnaasistide valikut erialasel spetsialiseerumisel. Peame oluliseks suurendada gümnaasiumiastmes tehnoloogiaalase õppe pakkumist, noorte sportlase karjääri valikuvõimalusi ning riigikaitselisi teadmisi ja oskusi. Tähtaeg I kvartal 2026.

91. Eesti hariduse tase on rahvusvahelises võrdluses väga kõrge ning üle maailma on suur nõudlus Eesti teadmiste järele hariduse valdkonnas. Edendame rahvusvahelisel turul Eesti hariduse eksporti, teadmiste siiret ja hariduse innovatsiooni. Pidev tegevus.

92. Loomes koostöös ülikoolide ja erasektoriga põhikooli tehnoloogiaõpetuse uue ainekavad ning tagame õppevahendid küberturvalisuse, andmekaitse ja tehisaruga seonduva õpetamiseks. Tähtaeg III kvartal 2026.

Viimati uuendatud 24.05.2025